CORNELII TACITI
OPERA MINORA

CORNELII TACITI
OPERA MINORA

CORNELII TACITI DE VITA ET MORIBUS IULII AGRICOLAE LIBER INCIPIT FELICITER.

Clarorum virorum facta moresque posteris tradere, antiquitus usitatum, ne nostris quidem temporibus quamquam incuriosa suorum aetas omisit, quotiens magna aliqua ac nobilis virtus vicit ac supergressa est vitium parvis magnisque civitatibus commune, ignorantiam recti et invidiam. sed apud priores ut agere digna memoratu pronum magisque in aperto erat, ita celeberrimus quisque ingenio ad prodendam virtutis memoriam sine gratia aut ambitione bonae tantum conscientiae pretio ducebatur. ac plerique suam ipsi vitam narrare fiduciam potius morum quam adrogantiam arbitrati sunt, nec id Rutilio et Scauro citra fidem aut obtrectationi fuit: adeo virtutes isdem temporibus optime aestimantur, quibus facillime gignuntur. at nunc narraturo mihi vitam defuncti hominis venia opus fuit, quam non petissem incusaturus. tam saeva et infesta virtutibus tempora. Legimus, cum Aruleno Rustico Paetus Thrasea, Herennio Senecioni Priscus Helvidius laudati essent, capitale fuisse, neque in ipsos modo auctores, sed in libros quoque eorum saevitum, delegato triumviris ministerio ut monumenta clarissimorum ingeniorum in comitio ac foro urerentur. scilicet illo igne vocem populi Romani et libertatem senatus et conscientiam generis humani aboleri arbitrabantur, expulsis insuper sapientiae professoribus atque omni bona arte in exilium acta, ne quid usquam honestum occurreret. dedimus profecto grande patientiae documentum; et sicut vetustas vidit quid ultimum in libertate esset, ita nos quid in servitute, adempto per inuitationes etiam loquendi audiendique commercio. memoriam quoque ipsam cum audiendissemus, si tam in nostra potestate esset oblivisci quam tacere. Nunc demum reviles miscuerit, principatum ac libertatem, augeatque quotidie Nerva Traianus, nec spem modo ac votum securitas publica; et quamquam primo statim beatissimi saeculi ortu robur adsumpserit, natura tamen infirmitatis humanae; et ut corpora nostra lente augescunt, cito senescere facilius quam revocare: subit quippe desidia postremo amatur. quid? multi fortuitis casibus, promptum ut ita dixerim, non modo per silentium tot annis, quibus servitutis

quid enim opus populis et ut
ro apud populum
sapientissimus et ut
peccetur? quid invidiosis
nosscentis obviam periclitantis
simi viri, si aut vos prioribus saeculis aut
quis vitas vestras ac tempora repente mutasset, non
in eloquentia neque illis modus et temperamentum defuisset?
eodem tempore adsequi potest magnam famam et magnam quietem,
sui quisque citra obtrectationem alterius utatur.' Finierat Maternus, cum Messalla:
'erant quibus contra dicerem, erant de quibus plura dici vellem, nisi iam dies esset
exactus.' 'fiet' inquit Maternus 'postea arbitratu tuo, et si qua tibi obscura in hoc meo
sermone visa sunt, de iis rursus conferemus.' ac simul adsurgens et Aprum com-
plexus: 'ego' inquit 'te poetis, Messalla antiquariis criminabimur.' 'at ego vos
rhetoribus et scholasticis' inquit. cum adrisissent, discessimus.

CORNELII TACITI DE ORATORIBVS
DIALOGVS EXPLICIT FELICITER

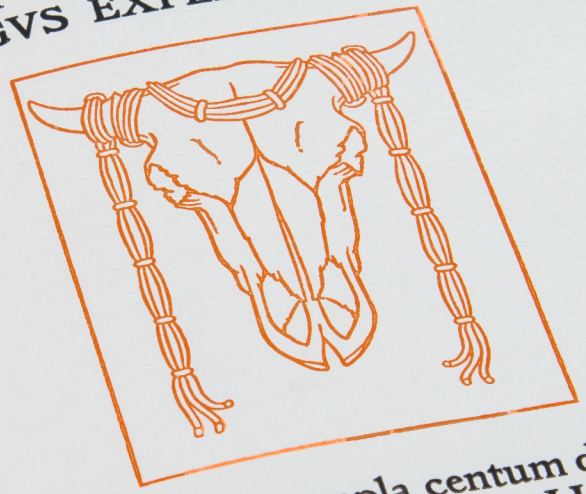

Huius libri, cui forma est binaria, exempla centum diligenter typis descripsit Ma-
gister Daniel Berkeley Vpdike in officina sua quae Hilarimontium dicitur, Bostoniae
in Republica Massachusettensi, Martio mense anno Salutis M.D.cccc.iiii